

MESTRES DE LA REPÚBLICA

Entre 1931 i 1939 un ampli ventall d'homes i dones es van dedicar a ensenyar compromesos amb la seva feina i amb la gent dels pobles on exercien. N'exposem dos exemples del nostre municipi:

Francesc Compte Pàmies va fe de mestre a **Lavern**. Estava compromès amb els ideals de la República i es va implicar en les organitzacions socials i culturals dels pagesos de **Lavern**. Va promoure la creació de la mutualitat de **sant Josep de Lavern**; va col·laborar amb els rabassaires en les eleccions municipals; va participar a la col·lectivitat creada a partir de 1936. Va estar afiliat al PSUC. En acabar la guerra va patir, com la majoria dels seus companys i companyes, la repressió de la dictadura franquista. Es va exiliar a França on va morir.

Elias Buchaca va arribar a **sant Pau d'Ordal** quan els fets d'octubre de 1934. Simpatitzava amb el mètode pedagògic de Freinet; per això sortia sovint amb els seus alumnes per dur a terme un ensenyament basat en el coneixement pràctic i no memorístic. Membre del PSUC va partir la repressió franquista com era d'esperar i va ser depurat: expulsat del magisteri. No va poder exercir mai més de mestre en escoles públiques.

A les 8es Jornades de Memòria Històrica de Subirats, a l'any 2018, es va rendir homenatge als mestres de la II República per la tasca que havien intentat. *Cap criatura sense escola*. Les Jornades van comptar amb la presència de la filla i el nét **d'Elias Buchaca**. Una placa a l'entrada del **Centre d'Interpretació de l'Última Defensa de Barcelona, CIUDEB, al Pago**, recorda la tasca feta per homes i dones aquells anys difícils.

L'exili de mestres republicans el 1939 va representar la marxa d'un estil d'educació que es resumeix en l'expressió «Nosaltres els ensenyàvem a pensar, no pas a emmagatzemar». Va escriure l'historiador **Salomó Marquès**.